

CITATELJI! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 113 — Štev. 113

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 9, 1942 — TOREK, 9. JUNIJA, 1942

VOLUME L — LETNIK L

JAPONSKE LADJE NA BEGU

AMERIŠKE BOJNE LADJE SKUŠAJO PRITI V STIK Z RAZBITIM JAPONSKIM VOJNIM BRODOVJEM, KI BEŽI V ZAPADNI SMERI PROTI JAPONSKI, DRUGE BOJNE LADJE PA ŠE VEDNO OBSTRELUJEJO JAPONSKE LADJE MED HAVAJEM IN ALASKO.

Naznanilo, da so ameriške bojne ladje izgubile stik z japonskimi ladjami, ki so zbežale od Midwaya, pa še ne pomeni, da je pomorska bitka končana.

Ameriške bojne ladje zasledujejo japonske bojne ladje ter skušajo potopiti poškodovane ladje, kakor tudi ostale ladje in to zasledovanje se bo končalo šele tedaj, ko ameriški aeroplani zaradi velike razdalje ne bodo več mogli biti v zvezi s svojimi oporišči na kopnem.

Admiral Chester W. Nimitz je sporočil, da so se japonske bojne ladje umaknile od Midwaya in je bil zopet potopljen še en japonski rušilec in ste bili poškodovani še dve križarki.

Admiral Nimitz je sporočil, da je neka japonska podmornica potopila en ameriški rušilec, toda le z majhnimi izgubami. V tej bitki je bila poškodovana samo ena ameriška matična ladja za aeroplane, en rušilec pa je bil potopljen.

Mornariški krogi v Washingtonu pa še ne trdijo, da je bila pri Midwayu izvojevana popolna zmaga, kajti japonske bojne ladje so pobegnile. Toda Japonci so imeli tako velike izgube, da se more reči, da so doživeli velik poraz.

JAMAMOTO SE JE ZMOTIL

Šest mesecev po zahrbtnem napadu na Pearl Harbor, se nahaja najmočnejša skupina japonskih bojnih ladij pod poveljstvom admirala Isoruku Jamamoto na potu nazaj, ker je brodovje doživelo pri Midwayu največji poraz v zgodovini japonske vojne mornarice.

Admiral Jamamoto, ki poveljuje temu brodovju, je nekaj mesecev pred Pearl Harborjem pisal nekemu svojemu prijatelju: "Gledam v bodočnost, ko bom Združenim državam diktiral mir v Beli hiši v Washingtonu."

Jamamoto je tudi rekel, da bo vodil japonske bojne ladje v San Francisco in London.

POROČILO OČIVIDCA MORSKE BITKE

Veliko pomorsko bitko pri Midwayu je najbolje opisal ameriški letalec Ensign G. H. Gay, čigar torpedni aeroplan je bil izstreljen ter je 10 ur čepel v rešilnem čolnu iz gumija. — Gay je popisal, kako uspešno so ameriški bombniki in torpedni aeroplani napadli japonske matične ladje za aeroplane. Pred japonskimi letalci se je skrival s tem, da si je glavo zakrival z blazino. Videl je dve japonski matični ladji goreti in tudi aeroplane, ki so skušali pristati na njej, toda zaradi požara niso mogli.

Ensign je zapazil tri japonske matične ladje in 4. junija poslal na japonsko ladjo torpedo. Prileteli pa so japonski aeroplani in Gayev aeroplan je bil izstreljen. Dva njegova soletalca sta bila ubita.

Gay pripoveduje, da je bilo jutro jasno in je bilo mogoče zelo daleč videti. Pod seboj je videl tri matične ladje, poleg njih je bilo več oklopnic, okoli njih je pa bilo mnogo križark in rušilev.

Na dve matični ladji, katerih vsaka nosi 60 aeroplanov, so se vračali aeroplani, ki so se vrnili iz bitke okoli Midwaya. Med njima je bila tretja, toda manjša matična ladja, na katero so tudi prihajali aeroplani. Ena velika matična ladja je že gorela, križarke in rušilci pa so reševali mornarje. Komaj je Gay odklal torpedo in je hotel odleteti, je aeroplan zadel strel iz protizračnega topa, pozneje pa ga je zadel še strel iz japonskega Zero aeroplana in pri tem je bil tudi Gay ranjen. Pačel je na morje nekaj milij od sovražne matične ladje.

Ob 11 dopokline je opazil, da se rep njegovega aeroplana potaplja in je zapustil aeroplan. S pomočjo gumiastega rešilnega splava se je držal nad vodo. Sovražni aeroplani pa ga niso opazili, ker je imel glavo skrito pod blazino. Dvajset minut pozneje je zagledal ameriške bombnike ki so dobro zadel ostali dve matični ladji. Velikanski plameni so švigali iz zadetih ladij. Nastalo je več razstrelb v notranjosti ladij in ste bili naenkrat zaviti v goste oblake dima.

Ko so ameriški letalci dovršili svoje delo, je bila druga velika matična ladja v ognju od enega konca do drugega.

Ekrat je mislil, da bo zadel v njegov splav sovražni rušilec, ki je hitel na pomoč matični ladji toda v zadnjem trenutku se je maglo obrnil.

Ladje so reševale mornarje z gorečih ladij, nad njimi pa so krožili aeroplani, ki na gorečih ladjah niso mogli več pristati.

Nastala je noč in kaj se je zgodilo z gorečimi ladjami, Gay ne ve povedati. Proti jutru je zagledal ameriški patrolni aeroplan, ki je zapazil Gaya. Kmalu se je aeroplan vrnil in je Gaya rešil.

Gay je bil nato prepeljan v Pearl Harbor.

NAROČNIKI. — Ako Vam je naročnina potekla dne 31. maja ali preje, blagohotno pošljite za nadaljno naročnino. S tem, da ne čakate na opozorilo potem opomina, prihranite listu mnogo na stroških.

Angleško svarilo Francozom

Angleški radio je opozoril Francoze, ki žive ob obrežju Atlantika, da se izselijo iz svojih domov in naj odidejo v notranjost ezele, ker se bodo ob primernem času pričele velike vojne operacije. Ta obrežni pas sega od Belgije do Pirenejev ob španski meji in so ga Nemci razglasili kot strogo vojaško zono.

Radio je rekel, da se bodo velike vojne operacije pričele za osvoboditev francoskega naroda.

Angleški krogi pravijo, da si tega svarila ne morejo razlagati, toda kažejo na "obvestilo št. 1", ki je bilo po radio razglašeno, ko so angleški commandos napadli nemško postojanko za podmornico St. Nazaire 28. marca, ob kateri priliki so Francozi pograbilo orožje in so se borili z Nemci še tri dni potem, ko so Angleži že odšli.

Oznanjevalec je na radio rekel: "Po napadu na St. Nazaire smo objavili poziv na francoski narod in posebno na prebivalstvo ob obrežju pokrajini. To je bilo obvestilo št. 1."

"Tukaj je obvestilo št. 2. Naslovljeno je na vse francoske prebivalce, ki žive v prepovedani zoni od belgijske meje do Pirenejev."

"Obrežne pokrajine zasedene Francije bodo postale bolj in bolj pozorišče vojnih operacij. Izvedene bodo v najbolj primernem času in povsod, kjer bodo koristne."

"S seboj bodo prinesle največje nevarnosti za civilno prebivalstvo. Zato tudi opozarjamo Francoze v prepovedani zoni, da so sedaj naprej previdni."

"Najboljša previdnost je v tem, da se izselijo v najkrajšem času iz prepovedanih krajev, ki so jih določili Nemci. Nikakor ne podcenjujemo težkoč težke izselitve in zaprek, ki jim bodo stavljeni."

"Ako vas pozivljamo, da premagate te težkoče, storimo to zato, ker bodo operacije največjega pomena v borbi za osvobodjenje Francije."

"Že pogosto se je pokazalo, da je navzočnost civilnega prebivalstva ovirala vojne operacije in zlasti prijateljskih armad."

"Ne čakajte do zadnjega trenutka, kajti prepozno bo. Odidite ob prvi priložnosti. Onim pa, ki ne morejo oditi, pa ponavljamo novo svarilo z ozirom na obvestilo št. 1."

Nato je oznanjevalec prebral poglavitno točko obvestila št. 1.

"Vaše delo v tem trenutku naj bo omejeno na skrb za svojo lastno varnost. Storit vse, kar je mogoče, da zavarujete svoje življenje. Potrebnovali vas bomo v osvobodilnih armadah. Dajemo vam pa zagotovilo, da vas bomo, ko pride čas za njansko vdeležbo francoskega naroda, na to opozorili."

LETOŠNJA LETINA V SOVJETSKI RUSIJI

Ruski poljevaljski komisar, 39 let stari Ivan Benediktov, je rekel, da je popolnoma zadovoljen z jesenjo posetvijo in navzile temu, da je nagajalo pomladansko vreme, se je prepričal, da bo tudi spomladni posejano žito dobro obrnilo.

Benediktov je rekel, da je bilo posejanega dovolj žita, da bo s krubom preskrbljen ves ruski narod in da ga bo še vedno dovolj ostalo za one narode, katere bo letos osvobodila rdeča armada.

"Tekom zime smo izvežbali skoro pol milijona delavcev za traktorje in med njimi je največ žensk. Letos je prišla pomlad dva do tri tedne kasneje kot druga leta v pokrajinah ob Volgi in na Kavkazu; v osrednji Rusiji pa je prišla ob pravem času, v Sibiriji pa celo en teden prej. Po vseh krajih so polja popolnoma obdelani. Letos smo obdelali mnogo več milijonov akrov kot pa lansko leto. V Sibiriji je bilo preozareno mnogo deviške in rodovitne zemlje."

Nemci ropajo Evropo

Associated Press poroča, da Nemčija vsakih 41 dni nakrade in naropa v zasedenih deželah Evrope, seveda največ v blagu, v vrednosti \$500,000,000, za katero vsoto je bila obsojena po prvi svetovni vojni, da plača vojno odškodnino zavezniškim državam.

Ves nemški sistem v zasedenih deželah je stalno ropanje.

Vesti iz starega kraja

Kot razlog za uvedbo obsednega stanja v Ljubljani so Italijani navedli, "da se dan za dnem vrste umori eksponiranih oseb." Eksponirane osebe pomenijo v italijanskem uradnem narečju tiste osebe, ki so delovale z italijanskimi zasednimi oblastmi ali kazale pripravljenost za sodelovanje z njimi.

Eksponirana oseba je bila Avgust Praprotnik.

Praprotnik je bil veleindustrijalec. Veleindustrijalec je veliki in majhni, on je spadal med največje. Kakor povsod, je veleindustrija tuji v Ljubljani bila internacionalna. Ljudje iz teh krogov so imeli največ stikov z zamejstvom in v njihova podjetja so bili vloženi milijoni tujega denarja. Zato se je kaj rado zgodilo, da so prav ti ljudje svoje stike s tujino poglobljali in utrjevali.

Tako se je zgodilo, da Praprotniku sovražnik, ki je vdrl v deželo, ni bil čisto tuj. Svoje zveze je mož tako se pripoveduje, skušal izkoristiti za to, da bi Slovincem dopovedal, da se je v novi situaciji treba znati in se ji prilagoditi. Da je treba sprejeti sovražnikovo pombdo za sodelovanje. Da je treba pozabiti na tisto, kar je narod izgubil.

Ljudstvo ni pozabilo izgubljene svobode in ni hotelo sprejeti nadomestila, zanjo, ki mu ga je sovražnik ponujal. Praprotnik je bil ubit, 20. ega februarja. Zgodilo se je popoldne, pri belim dnevu, pred hišo, kjer se deli pravica, v Tavčarjevi ulici. Za njegovo krsto so korakali italijanski oblastniki.

Istega dne zvečer je bilo proglašeno obsedno stanje.

Nemci so slovenske duhovnike izgnali. Samo na Gorenjskem so ostali trije, vsi trije onemogli stariki, med njimi devedesetletni župnik Lavtižar v Kranjski gori.

Zdaj so prišle vesti, da so toda začeli s svojim delom novi ljudje. Od kod so se vzeli nismo. Pridugetje o Hitlerjevem božjem poslanstvu in mašujejo in dele zakramente v Hitlerjevem imenu, pa za drage denarje. Najbolj delavni so menarji tisti v Kranju, potem nekdo na Bledu in tretji v Kamniku.

OSIŠČE DRŽI 30 DIVIZIJ V JUGOSLAVIJI

Ex Beirut, 5. junija poroča NYT: — Po poročilih iz jugoslovoslovskih krogov so Nemci in Italijani v zadnjem času znatno povečali strogoost pri ravnanju z jugoslovoslovskimi vojnimi ujetniki zaradi nadaljevanja narodnega upora v Jugoslaviji, v kateri morajo sedaj držati okrog 30 divizij.

Poročilo nadaljuje, da držijo Jugoslovane v ujetniških taboriščih in tako imenovanih "brutalnih odsekih" in da nacističske straže ravnavajo z njimi s sadistično surovostjo.

Nemška vojska je bila meseca marca prisiljena pomnožiti svoje posadke v Jugoslaviji in sedaj je baje tam 6 njenih divizij. Poročilo zatrjuje, da i-

BOLGARSKI MINISTER VSTRELJEN

AP poroča iz Sofije dne 2. junija, da je bila izvršena smrtna obsodba nad bivšim bolgarskim vojnim ministrom, generalom Vladimirom Zainovom. Vojaško sodišče ga je obtožilo protirzavne delovanja. Berlinski radio o tem poroča:

"Zainov je bil orodje boljše-vikov in njegovi agenti so delali pod zaščito diplomatske nedotakljivosti. Zainov nikdar ni mogel preboleti neuspeha upora, ki ga je zasnoval maja meseca leta 1935, ko so ga obtožili za poskus umora kralja Borisa."

Generalov nečak Evgenij Čemirov je bil obsojen na doživeljsko prisilno delo. Neki drugi njegov sodelavec je bil ustreljen.

Britanski radio v svojem sporočilu o izvršitvi smrtnih obsodb navaja, da je ustrelitev generala Zainova "znamenje strahu bolgarske nacijske vlade pred neprestano rastočo opozicijo proti njenemu protiruskemu delovanju. Zainov je bil proti Borisovi pro-germanski politiki in odločen borec za tesno sodelovanje z Jugoslavijo."

BBC navaja, da je bilo aprila z Zainovim aretiranih še devetnajst drugih obtožencev. (JIC)

Rommelovi tanki so bili odbiti

Velika bitka s tanki v Libiji, se bje že 14 dni, sedaj kaže, da Angleži in svobodni Francozi obviadajo položaj, ko so odbili napad pri Knightsbridge in Bir Hacheimu.

Angleška artilerija je zlomila novi Rommelov poskus prebiti črto in dospeti do Tobruka.

Naciji se bore med seboj

Belgijska vlada v Londonu naznanja, da se je vnela velika bitka med nemškimi vojniki, ki so se vrnili z ruske fronte in nemškimi zasednimi četami v Belgiji.

Belgijska vlada naznanja, da je nedavno z ruske fronte prišlo 5000 nemških vojakov v Binche in do boja je prišlo, ko so se pričeli vojaki s fronte norčevati za vojaki, ki so bili v mestu.

Japonska ne bo rabila plinov v vojni

Tomokazu Hori, uradni zastopnik japonske vlade je odločno zatrdil, da se japonska armada ne poslužuje strupenih plinov.

"Japonska armada ni nikdar rabila strupenih plinov in jih ne namerava rabiti, dokler sovražnik ne prekrši mednarodne postave."

Maščevanje Heydrichove smrti se nadaljuje

Čehi s strahom čakajo, kaj bodo Nemci še napravili, da maščujejo smrt protektorja Reinharda Heydricha. Praško vojno sodišče je v soboto zopet obsodilo na smrt 13 Čehov, nad katerimi je bila smrtna obsodba takoj izvršena. Do sedaj je bila zaradi Heydrichove smrti vstreljenih že 219 ljudi in ne ve se, koliko jih še bo. V zadnjih 48 urah je bilo aretiranih nad 1000 Čehov.

Med vstreljenimi Čehi so tudi pisatelj Vladislav Vančura, in profesorja Storkan in Selber.

Med vstreljenimi Čehi so tudi pisatelj Vladislav Vančura, in profesorja Storkan in Selber.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation), Frank Bakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the Corporation and address of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$2.—, Advertisement on Agreement.

Na celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$8.—; na pol leta \$5.—; na štiri leta \$13.—; na New York na celo leto \$7.—; na pol leta \$5.—; na inostranstvo na celo leto \$7.—; na pol leta \$5.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 9-1249

POMOČ NAŠIM V DOMOVINI

Strta in zlomljena leži naša domovina pod Hitlerjevo in Mussolinijevo peto, v smrtuem strahu in obupu ječi naš narod po težkih jarmom naših smrtnih sovražnikov. Tvevtonske druhali, ki so hušje kot so bile hunske tolpe, so naše ljudi razgnale na vse vetrove in, kar je še mnogo hušje, so poslale v eno stran moža, v drugo stran ženo, zopet v drugo stran otroke. Naši ljudje jokajo, stradajo, prenašajo veliko trpljenje in poniževanja iz rok zatiralecev po vseh krajih Evrope. Naši ljudje so v Nemčiji, kjer morajo delati za poljih, rudnikih in v tovarnah in pri tem jih nemški valpet z bičem priganja k delu. Grozno je trpljenje naših bratov in sestra, in krivice, ki se gode nad njimi, kličejo do neba po maščevanju. Na domovih, s katerih so bili pregnani naši ljudje in na katerih so živeli njihovi pradedje stoletja, zadovoljni, da so v miru obdelovali kosček svoje zemlje in si v potu svojega obraza pridelovali svoj vsakdanji kruh, se sedaj oblastno obnaša tujec. Kaj je hušje, kot gledati na zemlji, za katero bi dal svojo srčno kri, tujca, ki nastopa, kot bi bil njen pravni lastnik. Kruta, strašna usoda je zadel naš narod! Mi, tukaj v Ameriki, ki smo se rodili in smo živeli v krajih, kjer sedaj gospodari tujec z najkrutejšo roko, smo z grozo spoznali to veliko gorje in smo se zganili in zdramili ter zaklicalih z enim samim glasom: Pomagajmo svojim bratom!

In ta glas je šel po vseh slovenskih naselbinah od Atlantika do Pacifika. Zbrali so se naši vodilni možje na osrednjem zapadu ter sestavili Jugoslovanski Pomožni Odbor in še posebej Slovensko Sekcijo. Naš, to je slovenski odbor, se sedaj glasi Jugoslovanski Pomožni Odbor — Slovenska Sekcija, ali kratko JPO—SS. Temu odboru moramo dati popolno priznanje, kajti na delo je šel takoj in še danes neumorno dela. Iz poročil, ki so objavljene v slovenskih časopisih, pa vidimo, da se slovenska javnost le malo zaveda velike važnosti tega odbora in si ne vzame posebno k srcu trpljenje našega naroda. Naš narod trpi, mi pa komaj ganemo z mezinem. Ali smo res še taki, kot so bogatini, ki mislijo, da je vsak človek sit, ako je sit sam?

Mnogo pozivov za prispevanje v sklad za naše brate in sestre je bilo objavljeno po časopisih in vsakdo bi mislil, da se bodo pri takih pozitivih naši rojaki zdramili in v vsaki naselbini postavili svoj krajevni odbor, ki bo nabiral sklad v najplemenitejši namen. Kjerkoli je kako društvo, ki pripada kakih podpornih organizacij, bi danes moral biti tak odbor, pa na žalost vidimo, da ga ni. Kje je sočutje do nesrečnega našega brata? Zid, za katerim ječi naš narod, je debel in močan, da ga naša jeza in maščevalnost ne moreta prebiti, in je visok, da ga naša pomoč ne more preplezati. Pa prišel bo čas—njegova oznanjevalna zarja že blešči—ko se bo ta zid zrušil in za njim bomo zagledali svoje brate upadlih oči, sestradane, v trpljenju do smrti izmučene in dvigali bodo proti nam svoje koščene roke in s slabotnim glasom bodo klicali: "Dajte nam kosček kruha! Pomagajte nam, ker naše trpljenje je grozno! Pomagajte, kajti smrt nas grabi za vrat!" Kaj pa bomo napravili mi, ko bomo videli vse te človeške razvaline in bomo stopili pred nje—praznih rok? Ali si ne bomo zakrili svojega obraza in se bomo sramovali, da za nje o pravem času nismo ničesar storili? Solze bodo žalile naše oči in srce se nam bo stisnilo v bridkosti. Jokali bomo nad njimi, ki ne bodo več imeli solz!

Sram nas bo naše lastne brezbrzičnosti! Še je čas, bratje in sestre, da ne bomo doživeli te bridkosti in te sramote! Dajte bratje in sestre, prispevajte sedaj, da vam bo srce veselo, ko bo vse, kar ste nabrali, izročeno njim, ki bodo pomoč krvavo potrebovali.

U. S. O.

Kot znano, po vseh Združenih državah posluje United Service Organization, U. S. O., čije namen je vojakom, ki prihajajo na dopust ali pa na obisk v kako mesto, nuditi gostoljubnost, da se od svoje težavne vojne službe razvedrijo. Organizacija si je nagela nalogo, da v ta namen po vseh Združenih državah zbere sklad \$32,000,000. V New Yorku in tudi drugo so odprli posebne postaje, kjer dobe

vojaki, ki pridejo na obisk, brezplačno kavo, čaj, sendviče in cigarete.

Na svojem zadnjem zborovanju je newyorška sekcija USO, pod predsedništvom bivšega guvernerja Alfreda E. Smitha sklenila, da bo 26 predsednikov okrajnih odsekov od hiše do hiše nabiralo prispevke v ta sklad. "S tem, da bomo prispevali v USO. sklad," je rekel Smith. "bomo pokazali vojakom svoje spoštovanje in hvaležnost."

Zavezniška vojna zastava razvita v Pittsburghu

Govor ministra S. Kosanovića

(JIC.) — V Pittsburghu je bila odprta zavezniška vojna izložba. Na proslavi grško-jugoslovanskega dneva je v prisotnosti velikega števila Slovanov, Grkov in predstavnikov Združenih držav govoril v imenu Jugoslavije minister dr. Sava Kosanović, ki je dejal: "Hitler, največji sovražnik človeštva, ideolog sovražstva in uničevanja, je človeštvo vendarle proti svoji volji napravil neko uslugo. S svojim sovražstvom in uničevanjem je na drugi strani izzval slogo in harmonijo. Nikdar ni bilo v človeštvo tisto, kar je moralno, dobro in pošteno, složnejše kakor danes. Na eni strani surova sila brezumnega sovražstva, rasnega in narodnega uničevanja, poniževanja človeškega in narodnega dostojanstva, na drugi na načelo narodne sloge in spoštovanja človeka. Kar je dobro v človeku se enako razvame, ko slišimo ime MacArthurja, Čankajška, Timošenka ali Mihajlovića. Ta čustva kažejo skupnost velike človeške rodbine. Cesar ni mogel izzvati razdobje miru, je izzvala sedanja surova vojna. Ko se je postavil otemeljno vprašanje človeštva se je pokazalo, da je med človekom in človekom, med narodom in narodom mnogo več vezi nad plemenskimi razlikami nad številno množico in nad političnim prepričanjem, vezi, ki vodijo prejšnjemu harmonijo kot pa na sovražstva. V tej vojni, ko teko reke krvi najboljših Kitajcev, Slovanov in Anglosaksov, se mora roditi skupnost, v kateri bodo narodi složnejši v svobodi zaradi strahu in potrebe. Tatu na Balkanu se je narod Jugoslavije, Srbi, Hrvati in Slovenci, spustil v bojbo s tehnično neprimerno močnejšim sovražnikom. Življenje Jugoslovana je danes manj vredno kot vžgalica. In vendar ta narod z razdrto državno konstrukcijo, strašno raznesarjen in izčrpan, z najboljšimi omejenimi sredstvi, s pomočjo, ki jo je komaj imenovali pomoč, že leto dni predstavlja morahno najbolj občutljivo točko Hitlerjevega "novega reda."

Ko se je lansko leto v marecu zdelo, da gre Jugoslavija po poti kapitulacije, je človeštvo to sprejelo z razočaranjem, vendar kot nekaj logičnega. Vse države pred Jugoslavijo so pokušale skleniti s sovražnikom človeštva kompromis. Zaradi odgoditve roka smrti so sprejele ponižanja. Ko pa so 27. marca Srbi, Hrvatje in Slovenci z edinstveno eksplozijo upora poštenega človeka odločno in junaško odgovorili Hitlerju "ne", je človeštvo občutilo da se dogaja nekaj velikega, nekaj kar pomeni preokret, dogodek, ki napravi za zgodovino. Ni bilo tu vprašanje razmerja sil, ali vprašanje, če Jugoslavija, kmečka država s 15 milijoni, ki jo je obkolil. Ne pred narodom, ne pred vlado, se ni postavljalo vprašanje, kako dolgo bo mogoče izdržati. V tem dogodku je bilo nekaj več kakor nadčloveškega. Bilo je načelo, da imajo tudi mali in slabi narodi pravico do obstanka in do človeškega dostojanstva in do časti, da to branijo, če hočejo biti spoštovani, da čisto pravično zaslužijo, pa čeprav zato v bojbo padejo. Kdor se bori za pravično stran ne more zgrešiti, pa čeprav pri tem pade.

"S 27. marcem, tem prvim moralnim udarcem Hitlerju je Jugoslavija dobila čisto zavest da je napravila svojo dolžnost in človeštvo bi ne moglo zametiti narodu, če bi se strtl pod surovno okupacijo pomiril z usodo. Toda narod se ni pomiril z usodo, temveč se golorok boril že nad 10 mesecev po planinah in gorah Balkana od Jadrana do Egeja pod vodstvom človeka, v katerem so vtelesene težnje vseh narodov, ki ljubijo svobodo in ki se upirajo suženjstvu — pod vodstvom Draža Mihajlovića. — Ta narod je napravil iz Jugoslavije

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

Izšla je nova knjižica, ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri izpitu za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letnic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Preglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniški Zedinjenih držav in Poedline države. Cena knjižice je samo 50 centov. In se dobi pri: SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th St., New York

VABILO na P I C N I C
kateroga priredi
Društvo št. 581 S. N. P. J. v St. Marys, Pa.
v nedeljo popoldne **DNE 14. JUNIJA, 1942**
NA HEMLOCK LODGE, ROUTE 255, eno miljo iz mesta, to je na istem prostoru, kakor zadnja leta.
Tiketeti so po 1 DOLAR za katerega bo PROSTA PLAGA in PLES
Tiketete dobite pri tajniku in pri članih in si jih preskrbite poprej, ker v nedeljo jih ne smemo prodajati.
ZA PLES BO IGRAL MALJOVEČ ORKESTER IZ KANE, PA.
Vse rojake od blizu in daleč uljudno vabi
O d b o r.

krvavo bojišče, kjer okupator ne more mirno zastati, ker mu izza vsake stene grozi smrt od roke človeka, ki pri izbiri med suženjstvom in ponižanjem ter smrtjo rajši izbere zadnje in čim bolj drago proda svoje življenje. To razpoloženje je razpoloženje vsega naroda, zato bo vzdržalo, zato ne more biti uničeno, zato se bo razširilo čez državne in narodne meje. Z jugoslovanske borbe pod Dražom Mihajlovičem se poraja velika skupnost ne samo Južnih Slovanov, temveč vseh balkanskih narodov vse Vzhodne Evrope. Tu nehajo narodnostne razlike, tu nehajo politične razlike in nastaja veliko bojišče tistih, ki čutijo enako pa naj jih vodi MacArthur, Čankajšek, Timošenko ali Mihajlović. V zmagi ideje te skupnosti bo smisel te vojne. Ni sem ne skromen, če poročem, da je m o j narod — Srbi, Hrvati in Slovenci — tu izvršil svojo dolžnost.

RADIO "GLAS JUGOSLAVIJE" O IZDAJALCIIH.

(JIC.) — Radio "Glas Jugoslavije," ki svoje oddaje začneja s pesmijo "Tamo daleko, daleko kraj morja" in z besedami: "Čujte glas Jugoslavije" ki jih enoglasno spregovore Srbi, Hrvat in Slovenci, je dne 6. junija dejal: "Dajemo uradno sporočilo. Poveljniki četnikov je izdal ukaz, da se zapišejo imena izdajalcev domovine in da se vsakemu doda črka "Z." To so: Ačimovičev pomočnik Djorjević, ki je hušji od Ačimovića, potem Papić Rajović in Jovan Ševa iz Valjeva, ki so izdali

Peter Zgaga

IZ MOJH SPOMINOV
III.

Kakor že povedano, je Zebjar točno izpolnil obljubo, dano ledinskemu župniku. Mladici ženi je vztrajno prizanesel. Prvega otroka mu je rodila šele štiri leta po poroki. Prvega je sledilo v krajših in daljših presledkih sedem nadaljnjih. Zadnji sem bil rojen jaz. Med menoj in najstarejšim bratom je bilo dvajset let starostne razlike. Starost smo dočakali le trije: brat, sestra in jaz, gočim je drugih pet pomrlo v zgodnji mladosti. Pobrall jih je tifus, ki se je konci prejšnjega stoletja skoro vsako leto pojavil v Idriji. Moj prvi spomin na očeta sega daleč nazaj v moja detinska leta. Marsikaj se je zbrusilo in obledelo, en sam trnutek mi je pa ostal živo in neizbrisano v spominu. Oče stoji ob štacumskih vratih, držel mene v naročju. Zumaj lije, kakor da je nebo odprlo vse svoje zatvornice. Oče gleda nepremično. Jaz vidim debele kaplje, odkakajoče od tal. Toplo mi je in prijeto. — Spomin ugasne ...

Ne bom trčil, da je posledica tistega trenutka, najbrž je pa čudno naključje, da ima še zdaj dež, sneg, vihar in slabo vreme name čudovit vpliv. Ko dežuje, sem najraje sam in se čutim povsem prerogjenega. In ure in presedim ob oknu ali si pa poiščem kakšno zatíšje motreč naravo v njenem elementu. Ko sem bil star tri leta, mi

polkovnika Mišiča, sina Vojvode Mišiča, ki je junaško padel. Dalje Mitić iz Valjeva, Milovan Grbić, župan občine Pokučje, Andjelko Mihajlović, bivši narodni poslanik, ki so odlikovani s nemškimi železnim križem. Pop Vulić iz Čačka, ki je pobegnil z nemškim letalom in bivši senator Milan Popović, ki je postavljen za narodnega poslanika Vukovič, Aca Dinčić, bivši polkovnik, ki je prestopil k sovražniku, Mišić, Djordje Perić, ki je Nedičev Goebbels, Veselinovič, ki z izmišljenim imenom piše v Novo Vreme, Buđa Šorojević in dr. D. Jakovič, pomočnik prosvetnega ministra in največji nemški špijon. "Za vse te izdajalce naj se po poveljnikovem ukazu uporablj črka "Z". General Mihajlović odbija vsako misel na sodelovanje z Nedičem, Ljotičem in Pečancem."

Trdno uverjen, da bo vse dobro, mu vse po pravici povem. — Torej zaprli so te zaradi tistih mladik? O, ti grdi ljudje, da gredo mojega zlatega, pridedna fanta zapret, — se je oče kar tajal samega sočutja. Očeta nisem še nikdar videl tako usmiljenega in žalostnega. Navzlic temu pa nisem bil zadovoljen, kajti slutil sem, da je njegova žalost le prisiljena ter da se skriva nekaj hudega za njo.

In res je oče z bliskovito naglieo oćpel širok črn pas ter začel strahovite udrihati po meni, kamor je pač padlo: po obrazu, temenu, vratu, rokah in hrbtu. Napol nezavestnega in vsega okrvavljenega me naposled zgrabi za tilnik naka povsem mirno, kot da se ni nič zgodilo, odide. Za hip sem se zavedal šele doma v postelji. Poleg mene sta stala oče in zdravnik. — Škoro bi ga bili malo preludo, — pravi zdravnik. — Saj mu srce komaj še utriplje. — Jaz že vem, kaj delam, — odvrne oče in se obrne vstran. (Dalje jutri.)

STANOVANJA — po 3 do 4 sobe z vročo vodo, električno razsvetljavo in centralno kurjavo \$24—\$33. — Superintendent, 403 W. 18th St., New York City. 5x

ISCEM — svojega brata JOSIPA SIMONIĆA, rojenega v Selu pri Otovu, št. 16, občina Tablji Vrh, okraj Črnomelj. Oglasi se naj svoji sestri: — ANA PLUT, Sangudo, Alberta, Canada. (3x)

Najboljši prijatelj v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema možke in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 60,000
PREMOŽENJE: \$10,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ
Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Kratka Dnevna Zgodba

KRATEK OPIS OKRAJA BREŽICE

KI SO GA MORALI SLOVENCI IZPRAZNITI.

Brežiški okraj je bil najmanjši okraj Dravske banovine. Meril je le 400 kvadratnih km. Imel je obliko trikotnika v kotu med Savo in Sotlo. Prvi zahod je tekla meja po hribovitem svetu nekako do Sevnice. Na severu je segal do precej visokih vzpetin, katerih vrhovi so Lisca, Bohor, Veternik in Svete gore. Najnižje mesto vsega okraja in obenem najnižja točka cele banovine je pa ob izlivu Sotle v Savo 139 metrov nad morjem.

V Brežiški nižini se sekata dva važna geološka preloma. Prvi, savski, drži ob dolini Save in se nadaljuje čez vsa država Jugoslavijo tja do Bolgarije. Drugi krški, pa prihaja sem od spodnjega dela Krke, nakar se nadaljuje čez Krapinske in Varaždinske Toplice proti severovzhodu. Ob teh prelomih se premikajo ob času do časa deli zemeljske skorje, ki povzročajo potrese vseh bližnjih. Veliki potresi so bili v teh krajih leta 1853, 1860, 1903 in zmet 1917. Od tod tudi radioaktivne toplice pri Čatežu s toplino 54 stopinj Celzija. Geološko zanimivo je tudi pojav pri Klanjcu, kjer je prepričana starejša reka Sotla nanovo vstajajočo gubo Orlice.

Podnebje.
Zaradi precej odprte lege proti vzhodu, se pojavljajo v podnebnju vplivi Panonske nižine. To velja zlasti za Brežiško ravan. Razlike v toplini med letom so tu velike. Brežice imajo vroča poletja in radi precej južne lege ne posebno ostre zime. Zimski mraz traja malo časa. Pravi zimski mraz navadno traja le od srede decembra do prvih dni februarja. Letna množina padavin je v nižini sorazmerno majhna. Največ dežja pade v poletnih mesecih, najbolj suha je zima. Jesen je bolj vlažna od pomladi. V višjih nadmorskih legah je seveda podnebje bolj hladno in tudi množina padavin je večja. Največ padavin ima pobočje Bohorja.

Rastlinstvo.
Rastlinstvo ima značaj evropsko-sibirske flore. Sestavlja jo naše najvažnejše gozdne drevesne vrste, v družbi z njimi pa živijo premnoga zelišča; zlatica, vijolica, temnordečka, stihel, ki ga je posebno dosti med Zdolani in Vidnom; divja trta med obsavskim grmovjem; brestovolistni oslad pri Sevnici in po Bizeljskem.

V Brežiški okraj sega tudi sredozemsko rastlinstvo z nekaterimi predstavniki. Ti so:

Zivalstvo.
Radi prehodne lege med alpskim ozemljem in Panonsko nižino so pomene oblike zivalstva iz predgorja in nižin. Okraj pripada skrajnemu zapadnemu delu nižinskega pasu naše države. Lovnih živali je razmeroma malo. Tu navajamo srne, zajce, gozdne in poljske jerebice, fazane, prepelice, sloke, divje race, divje prašiče, jezbice, lisice, veverice, razne uječe ter srake in vrane. V Savi žive približno od navadnih rib ploščic, krap, som, šuka. Strupena kača je samo modras. Od nevretenčarjev so za brežiški in sosednje okraje značilni nekateri metulji med najimi pavlinček. Jamsko zivalstvo predstavlja slepi brzec in še neka podobna zival, ki pa nima slovenskega imena. Najdete jih v jami Bučarci pri Rajhenbergu.

Obiludenost.
Ozemlje brežiškega okraja je bilo naseljeno že od bronaste dobe dalje. V starem veku so bila tu rimska taborišča, mimo nekaterih je držala pomembna cesta iz Ljubljane in Celja po savski dolini mimo Brežice na Hrvaško. Tudi brodarstvo po Savi izvira že iz rimske dobe. Te poti po kopnem in po vodi se je posluževala trgovina vse do leta 1862, ko so otvorili železniško progo med Zidanim mostom in Zagrebom.

Toda kot je bila zemljepisna lega brežiškega okraja zelo pomembna v trgovskem pogledu, tako je bila obenem usodna v dobi turških napadov. Tu ob Savi se je valila turška krčdelna v naše kraje. V dobi kmetskih uporov je bilo brežiško ozemlje ponovno prizorišče zbiranja kmetskih čet in bojov z graščaki. Posebno v letih 1515, 1573 in 1583.

Največji del brežiškega okraja so imeli v zgodnjem srednjem veku v rokah grofje Breže-Sliški. Zadnja tega rodu je bila blažena Hema. Ta je v prvi polovici 11. stoletja podarila večino svojih posestev solnograškim nadškofom. Nekatera pa tudi krški škofiji. Oboji so se kot zemljiški gospodje obdržali v teh krajih do konca srednjega veka. Neka-

KUHARSKA KNJIGA:
Recipes of All Nations
(V angleškem jeziku)
RECEPTI VSEH NARODOV
Stane samo \$2.⁰⁰

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani.
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi.
Ta knjiga je nekaj posebnega za ona, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveštati in izpopolniti.

Narodite pri
KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York, N. Y.

OMEJITEV KUPOVANJA na OBROKE

(V zmislu 7. točke predsedničkovega programa za preprečitve inflacije, omejenega v nje govori poslanci na kongres 27. aprila, je Federal Reserve Board odredil nova pravila v svrhu, da se zniža količina kupovanja na obroke.

Vsled te odredbe Federal Reserve Boarda morajo sedaj odjemalci širom vse dežele plačati več na račun, čim kupijo predmet domače rabe, od oblačila do električne priprave. Imajo tudi manj časa za popolno izplačilo svojih obročnih nakupov. Novi rok je 12 mesecev razun malo izjem.

Svaha nove regulacije je, kakor je izrazil predsednik, "da spirala življenjskih stroškov ne švigne kvišku." In dodal je "da moramo odsvetovati kupovanja na kredit in na obroke in nasvetovati odplačevanje dolgov, hipotek in drugih obveznosti; kajti to pospešuje varčevanje, zakašnjuje pretirano kupovanje in dodaja k znesku, ki je na razpolago upnikom za nakup vojnih bon-dov."

44 vrst blaga je navedenih v novi odredbi, vsevi avtomobilsko baterijo in prikljine, obroče in cevi, posteljne priprave, zavese, daljnogledne, hišne električne priprave, drugoročna pohištva, dragoceno-sti, prikljago, atletično opremo, mize in kuhinjsko blago, steklenice, nevojaška oblačila, kožuhe, čevlje, klobuke in druga oblačila. Prvo plačilo na račun (down payment) za tako blago ne sme biti manj od 33 odst. in skrajni rok za popolno plačilo je 12 mesecev.

Izjeme od tega splošnega pravila vključujejo avtomobile za katere prvo plačilo mora znašati vsaj eno tretjino in se sme ostalo odplačati v 15 mese-cih, tudi novo pohištvo in klavirje, za katere je potrebno takojšnje prvo plačilo 20 odst. in skrajni čas za odplačilo je 12 mesecev. Dodatno regulacije določajo, da obročna plačila ne smejo biti manjša od \$5 na mesec ozir. \$1.25 na teden. Odjemalci, ki imajo kreditne račune s prodajalnicami, pridejo tudi pod to odredbo. Od sedaj naprej morajo plačati tekem 40 dni po koncu meseca v katerem je bil nakup napravljen. Ako ne plačajo tekem te dobe, se njihov račun postavi na obročno podlago in se mora potemt odplačati v roku 6 mesecev. Ako pa se to zgodi, ne bodo smeli nič več kupiti na svoj kreditni račun, dokler ne bodo odplačani vsi poprej kupljeni predmeti.

Novo regulacije so šle v veljavo 6. maja.

Gozdarstvo in rudarstvo.
Največji del površja brežiškega okraja pokrivajo gozovi. In sicer 41 odstotkov. Po nizjavju je sicer gozd manj razširjen, zato pa zavzema veliko površino višjih in najvišjih delov sraza. Prevladuje listnat gozd, največ je hrasta in bukve. V občinah Brežice, Dobo-va, Kapele in Globoko se razprostira ob banovinski cesti ob širok gozd, kjer prevladuje smreka. Skoraj 3 odst. tal v okraju je pa n o plodnih. Sem je treba priristeti tudi močvirja ki obsegajo dobrih 300 hektarjev ozemlja.

Rudno bogastvo je skromno in se omejuje v glavnem na premogovna ležišča, ki so pa večinoma tako neznatna, da se jih ne izplača izkoriščati. Kop ljejo prenog pri Rajhenbergu in malo vreden lignit pri Globokem. Industrija je bila šele v povojih. Večji pomen je imela le lesna industrija v Sevnici in njeni bližnji okolici. Mnogo vodnih žag je ob potoku Sevnici.

Glavna prometna žila v okraju je edina železnica, ki teče ob Savi na njenem levem bregu in je del naše najvažnejše proge Ljubljana-Zagreb-Beograd. Zvezo oddaljenih krajev z železnico je posredoval avtobusni promet. Med Bizeljskim in Brežicami ter med Podsredo in Rajhenburgom.

Priradne lepote brežiškega okraja so še malo znane. Letoviščarji so obiskovali večinoma le večje kraje ob železnici.

Tak je torej v kratkih besedah okraj Brežice. Zdelo se nam je važno, da podamo ta opis slovenski javnosti v Ameriki ker je bil ta okraj med prvimi, ki ga je Nemec obsodil na pr risilno izselitev do zadnjega človeka, kot čujemo. Namesto Slovencev so prišli Kočevarji in drugi Nemci. Dobro je, da vemo, kakšno vrednost ima ozemlje brežiškega okraja, ki se ga je Nemec tako polakomnil. Poleg tega je sploh prav, da spoznamo po takih opisih posamezne dele slovenske zemlje bolj natanko. (JIC.)

150.000 NOVAKOV.
Najpogostejše rodbinsko ime pri Čebih je Novak. - Ze pred leti je bilo ustanovljeno v Pragi združenje Novakov, ki se pe-

VAŽNO ZA NAROCNIKE

Poleg naslova je vsakodnevno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da vam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da vsake leto naročnino pravočasno posrvnate. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, katoli imena so tiskana s črkalnimi črkami, kar so upravičeni obklati tui druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenh. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino

- CALIFORNIA:**
San Francisco, Jacob Lashin
- COLORADO:**
Fueblo, Peter Gullz
Waisenburg, M. J. Bayak
- INDIANA:**
Indianapolis: Frank Zupančič
- ILLINOIS:**
Chicago, J. Bevča
Olcere, J. Fabian (Chicago, Oeoro in Illinois)
Joliet, Jennie Bamblich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolec
North Chicago in Waukegan, MAHA, WAPAK
- MARYLAND:**
Kittimiller, Fr. Vocopivac
- MICHIGAN:**
Detroit, L. Flankar
- MINNESOTA:**
Chisholm, J. Lukanč
Ely, Jos. J. Pease
Eveloth, Louis Goude
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Porke
- MONTANA:**
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:**
Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:**
Brooklyn, Anthony Svet
Gowanda, Karl Strušina
Jiffie Falls, Frank Waals
Worcester, Peter Rode
- OHIO:**
Harberton, Frank Treha
- Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Reenk, John Stanik, Girard, Anton Nagode, Lorain, Louis Balant, John Komle, Youngstown, Anton Kikal**
- OREGON:**
Oregon City, J. Koblar
- PENNSYLVANIA:**
Bessemer, John Jovnikar
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, Jos. Pa'ernel
Export, Louis Supančič
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Fr. Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Fr. Ferenčak
Imperial, Vence Palclich
Johnstown, John Polnats
Krayn, Ant. Taušelj
Lakern, Frank Balloch
Midway, Jona Zust
Pittsburgh in okolica, Philip Pregar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, J. Šeoh Jovan
- WISCONSIN:**
Milwaukee, West Alisa, Fr. Šeoh Štepyogan, Joseph Kakes
- WYOMING:**
Rock Springs, Louis Tauchar
Diamondville, Joe Rolla

Vsak zastopnik trda potrdilo za svo-ke, katero je prejel. Zastopnika tapie pripravljamo.

čalo s štetjem in zgodovino Novakov Organizacijo je u stanovil čebelar Joseph Novak z Mehanic, ki si vtepel v glavo da mora šteti Novake po vsem svetu. In to je dalo pobudo za najštevilnejše združenje, ki je bil njegov častni pokrovitelj vseučiliški profesor Karel Novak, "oče vseh Novakov."

Tajnik združenja Fr. Novak je izjavil, da je samo samo v Pragi organiziranih 10.000 No-

1/2 Price Offer!
The Latest Brand-New Edition of the Famous Original Amateur Gardeners' "Bible"

THE GARDEN ENCYCLOPEDIA
The Complete Guide for Your War Garden

Formerly \$4.00
Now only **\$1.98**
in hardcover and durable cloth binding

EVERY word, page, picture complete with much NEW material, NEW illustrations! Never before - perhaps never again - at this low price! The only Garden Encyclopedia prepared expressly for the amateur's needs! No heavy technical talk - everything is clear, explicit, usable. Answers any garden question quickly. Nearly 1400 pages, 750 pictures.

Over 500,000 Copies Sold at Higher Prices!

Here in a single book is EVERYTHING YOU NEED TO KNOW ABOUT ANYTHING YOU WANT TO GROW! 10,000 articles furnish every detail of information about planning, planting, fertilizing and caring for your garden. New features include Soil-less Gardening, new methods of de-roying pests, Wild Flower Gardening, New Flower Arrangements! Alphabetical arrangement of subjects enables you to find what you want quickly. Prepared for all U. S. di-meters, soils, seasons and methods by American experts. Edited by E. L. D. Seymour, B.S.A., Praised by garden-ing authorities, The Philadelphia In-quirer's garden editor called this "the Garden Book complete, all that most gardeners will ever need or want for what they have or dream of!" Order this amazing bargain now.

Please send me _____ copies of the NEW GARDEN ENCYCLOPEDIA, by E. L. D. Seymour, B.S.A., at \$1.98 each.
 I enclose payment Send C.O.D.

Name _____
Address _____

U S O

Po vseh Združenih državah je v teku kampanja za sklad \$32,000,000 za U. S. O. (UNITED SERVICE ORGANIZATION), čije namen je skrbeti za zabavo, okrepčilo in odmor ameriških vojakov, kadar pridejo na dopust, ali na obisk v kak kraj. - Za mesto New York je določena kvota \$4,450,000. Prispevki se naj pošiljajo na H. Donald Campbell, USO, Treasurer, 67 William Street, New York City.

Abecedno kazalo vam pove talej, kar želite. Priročeno za vsako posebej v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtnarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.

Odgovori na vsako vprašanje o vrtu

Posljite za knjigo še danes, ker je zaloga omejena! - NAROČITE LAHKO PRI:

Knjigarni Slovenic Publishing Co.
216 West 18th Street
New York, N. Y.

TRIJE RODOVI

Dogodki iz nekdanjih dni. - Spisal: ENGELBERT GANGL

25

Skoro vsak dan jo je videl, ko se je v mraku vračala domov mimo prodajalnice. Večkrat sta se tudi kaj pomenila in večkrat že si je mislil Pavel, da bi bila Manica njegova, ko bi ne bi lo Lenke.

Vračal se je zopet proti mestu, ki je že spalo in mirovalo. Lepi so bili Pavlovi sklepi. Takoj stopi k Manici in jo poprosi roke. On bo delal v prodajalnici, a žena bo šivala, mati gospodinjala. To je tista bodočnost, obsipana s srečo, ki jo je iskal po svetu, a ki ga je čakala doma.

Ni zaman razbil kozarca, in njegovi prijatelji se prepričajo, da je Pavel mož, ki tudi izvede, kar sklene. Pogledal je k vškici in stal je pred Ribičevo hišo. Gotovo zabaja sem-kaj zdaj tudi Manica, da živa za Lenko. Kdo ve, kolikokrat se pogovarjajo o njem! To bo gledala Lenka, ko zve, da bo tista, ki živa zdaj nji, kmalu začela delati zase. Lenko obide srd, nevoščljivost ji požene rdečico v lica. A Manica bo vendar njegova!

Pavel je stal pred hišo in gledal v okna prvega nadstropja. Srebro luninih žarkov se je ogledovalo v njih. Tihno se je oglasila Pavlova nesem.

"Ubog popotnik hodi križemsvet, sree ga sili, da za srečo roma. Človeška srca krije mraz in led, in romar brez miru je in brez doma."

Mati je še bdela, ko je prišel Pavel domov. Ni se mogla dovolj načuditi, da je prišel tako zgodaj in trezen.

"Zasnehovati so me hoteli nocoj, ker sem jim povedal, da se oženim," je začel Pavel, "toda kmalu se prepričajo, da nisem lagal."

"Torej se res oženiš?" vpraša mati.

"Da, in sicer ravno tisti dan, kakor se poroči Lenka. Tako se masčujem nad osabnimi ljudmi, in tako izprevidite tudi vi, mati, da vam niso Pavla ubili pri Ribiču."

Materi so bile oči polne radostnih solz.

"O, tisti grdi ljudje! To je prav, da jim pokažeš, kako si lahko srečen tudi brez njih! Ali, kar je glavno: kje imaš nevesto?"

"Uganite! Saj ni daleč od vas!"

Mati pomislila nekoliko. Od hiše do hiše ji gredo misli in poižvedujejo, kje je Pavlova nevesta. Hipoma se oglasila: "Manica!"

"Da!"

Manica ni bila materi tuja. Dobro jo je poznala. Vedela je, da je p ridno dekle, ki se preživlja z delom svojih rok. Nihče ni vedel o nji nič slabega.

"Zakaj molčite? Ali vam ni všeč moja izbira?"

"Všeč mi je, tako me je prevzela ta novica! Vesela sem, saj je Manica dostojno in pridno dekle. Tudi nekaj prihranka ima. Pa kdaj sta se zmenila?"

"Nsva sa se, toda takoj jutri se zmeniva."

Drugo jutro je Pavel zgodaj vstal in je čakal na pragu, da pride Manica mimo. Ko jo je zagledal, da prihaja, ji je šel naproti. Nasmejala se mu je, dolgo ga že ni videla.

"Ali ste zopet doma, gospod Pavel? In tako zgodni ste!"

"Vrnil sem se zopet in ostanem vedno doma. A samo pod enim p ogojem."

"In pod kakšnim pogojem?"

"Ako hočete vi," je rekel Pavel.

Manica se je ustavila. Ni umela Pavlovihi besed.

"Kako to mislite?" ga je vprašala.

"To je čisto enostavno. Brez vseh ovinkov vas vprašam: Ali se hočete poročiti z menoj?"

Manici je prišlo to vprašanje tako naglo in nepričakovano da jo je p resenetilo in ostrašilo obenem. V prvem hipu ji je zastalo srce, potem ji je začelo utripati z vso silo, in vročina ji je silla v lica, da so vsa zardela.

"Nisem vajena, da bi se kdo šalil z menoj," je rekla resno.

"Kaj mislite s tem vprašanjem?"

"Mislim tako, kakor je njega pravi pomen. Nobene šale in nobenega dovčpa ni v mojem vprašanju. Zaželel sem si miru in stalnosti. Da dobim to dvojje, se morate poročiti z menoj. Dovolj mi je beganja. Vsak človek se upeha. Odgovorite mi tako svobodno od srca, kakor sem vas vprašal jaz brez vseh ovinkov."

"In kaj pravi vaša mati?"

"Govorim z njeno vednostjo."

Stopala sta molče drug poleg drugega. "Počakajte, da nekoliko premišlim. Saj veste, da je treba preudarka, preden rečem da ali ne."

Obstala sta pred Ribičevo hišo. Res je Manica šivala tam. "Rečem še enkrat," pravi Pavel, "da sem govoril v vsi resnosti in pričakujem, da se kmalu odločite. Poroka mora biti tistega dne, kakor bo poroka tele gospodične, ki ji greste šivat."

Razšla sta se. Pavel je nastopil pot proti domu. Kako se neki odloči Manica. Blagor mu, ako ne zavrne njegove prošnje! To bo masčevanje! Hoteli so ga ubiti in vrgli so ga na cesto! A Pavel se je zravnil in si je poiskal ženo in si ustanovil lastno domovino! Mati da denar, da si uredi stanovanje. On in Manica se nastanita v večji sobi, mati prevzame Pavlovo mesto v manjši sobi. Lepo bo in čedno in prijazno. A le iz početka ostanejo tu. Skupno delo in skupni napor dvignejo blaginjo, prinese imetja. Potem jim bo lahko, da si poiščejo lepše in ugodnejše bivališče. Vztrajno delo prinese gotovo še toliko denarja, da si bo Pavel lahko sezidal svojo hišo. Pavel se je popolnoma poglobil v sanje.

Vsa bodočnost je stala pred njim, obsipana s solncem, vse ceste nastlane z dehtečim cvetjem. Vesel smeh je krožil Pavlu okrog ustnic. Nevede je žvižgal naprev svoje pesmi:

"Ubog popotnik roma križemsvet, sree ga sili, da za srečo roma. Človeška srca krije mraz in led, in romar brez miru je in brez doma."

(Nadaljevanje.)

ZA DOMOVINO

Spasiš in Mašera.

Srb in Slovenec, šolska tovariša, sta v bratskem objemu dala svoji življenji, da bi ladja "Zagreb" in sama ne padla v roke sovražnika. Z ukazom kralja Petra sta bila odlikovana s Karadžordževićevo zvezdo z meči IV. razreda, poročnika bojne ladje Milan Spasič in Sergej Mašera. Oba sta bila gojenca VII. razreda pomorske Vojne Akademije, ki so ga postavljali za vzor tovarštva in sloge med mornariškimi častniki.

Milan Spasič se je že v akademiji odlikoval s svojo izredno inteligenco, visoko moralno in odločnostjo. Bil je prvi med najboljšimi. Vsi so ga ljubili in spoštovali. Bil je otrok Beograda, v sebi je nosil viteški duh Obilica, pa je kakor Obilic tudi padel. Z njim je odšel v smrt njegov šolski tovariš Sergej Mašera iz Ljubljane, odlični častnik z nenavadnimi sposobnostmi. Junak in veliki sin Jugoslavije, mirni in dobri tovariš Slovenec, ki ga je ves razred spoštoval in ljubil.

Dne 6. aprila 1941 ko je sovražnik napadel našo domovino, sta oba bila kot torpedna in topniška častnika na rušilec "Zagreb." Z izredno hrabrostjo in samozaupanjem sta se lotila svojih dolžnosti, da proslavita zastavo svoje ladje.

Prvi izstrelki topništva rušilec "Beograd" in "Zagreb" je zadel prvo italijansko letalo, tako da so vsa druga zbežala in niso napadla naših ljudi. Topništvu je poveljeval Mašera. V poznejših borbah s sovražnimi letali sta intela silne izgube, oba častnika sta bila vedno s svojimi ljudmi v prvi vrsti, preziraje vse nevarnosti.

S svojimi ljudmi sta ostala vse do 17. aprila, ko je poveljnik razpustil posadko. Ko sta slišala, da je področnica "Nebojša" z dvema motornima rušilecema odpulila, da se bore še naprej in ko sta videla da sama nimata posadke, da bi ji z ladjo sledila, sta se oba junaka odločila rešiti čast ladje. Nista je hotela predati sovražniku. Čim je posadka odšla z ladje sta prižgala vžigalno vrvice se vzpela na poveljniški most in v bratskem objemu zletela z ladjo vred v zrak. Strašna eksplozija je nastala in črni dim je pokrtil Boko Kotorsko in izkazal zadnji pozdrav obema junakoma, ki sta izbrala

smrt v svobodi, da bi varovala čast ladje in zastave, ki se je visoko in svobodno vila nad njima.

Prebivalstvo Boke Kotorske ki je p risostvovalo silni borbi našega maloštevilnega mornariškega topništva, je občudovalo in z globoko bolečino sprejelo vest o zloemu, je ohranilo svojo neizmerno ljubezen do obeh naših herojev in je nanju ponosno. Vse ljudstvo se je zbralo, da bi prisostvovalo nju nemu pogrebu in poslušalo govor poročnika bojne ladje Protiča o tem dogodku. Sovražnik je sam priznal junaško dejanje obeh mladih častnikov in dopustil da sta bila pokopana z vsemi vojaškimi častniki na vojaškem pokopališču v Savini.

Dragi Milan in Sergej, jaz, edini vajin razredni tovariš živ in v svobodi sem ponosen na vaju, kajti zapisala sta svoji imeni v junaško zgodovino našega naroda in postavila temelj za tradicije naše mornarice. Vidva bosta v naših bodočih dnevih svobode naš najlepši spomin in naša zvezda rodnica za ustvarjanje bodoče mornarice velike in močne Jugoslavije. - Večna slava vam!

Djordje Djordjevič, mornariški poročnik.

Naš narodni davek

JANKO N. ROGELJ.

Vsi smo dolžni, da plačujemo narodni davek. Vsak po svoje! A kadar je narod v veliki potrebi, kakor so naš edini naši ljudje v domovini, onstan morja, kar vključuje tudi naše primorske Slovence, takrat bomo plačali naš narodni davek, ne da bi se obotavljali. Tako je prav!

V mesecu maju so naši Slovenci in Slovenke plačali preko \$3,000 narodnega davka. Blagajna pomožnega sklada JPO slov. sekcija je dosegla vsoto \$20.000.

Joliet, Ill. - Na prvem mestu so bili v mesecu maju rojaki v Jolietu, Ill. Potom predsednika lokalnega odbora št. 1. br. Jos. Zalarja, ki je obenn glavni tajnik JPO slov. sekcije, v sklad pomožne akcije so poslali vsoto \$1.100. To je res pravi odziv, v ponos naselbini in okolici, kjerkoli so naši rojaki darovali. Župnik slovenske cerkve v Joliet

Molitveniki v krasi vezavi importirane iz starega kraja... Slovenski molitveniki: NEBESA NAŠ DOM - (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 384 strani Cena 75c KVIŠKU SRCE - (št. 355) 2 1/2 x 3 3/4 inčev - 224 strani v belem celolidu Cena 75 centov KVIŠKU SRCE - št. 415 2 1/2 x 3 3/4 inčev - 224 strani Cena 75 centov RAJSKI GLASOVI - (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 235 strani vatevil Sr. Križev Pot Cena \$1.50 RAJSKI GLASOVI - št. 415 2 1/2 x 4 inčev - 235 strani vatevil Sr. Križev Pot Cena \$1.50 NEBESA NAŠ DOM - (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev - 384 inčev Cena 75c SKRBI ZA DUŠO (št. 408) 3 x 4 1/2 inčev - 312 strani Cena \$1.75 Angleški molitveniki: (ZA MLADINO) KEY OF HEAVEN fino vezano 35 v umje vezano 35 CATHOLIC POCKET MANUAL v fino umje vezano 1-

Slovenic Publishing Company 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

NOVA IZDAJA Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOVEM Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera napačna ali vprašanja, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sestava, pokrajine in globokoceanov in jezov, dolgotrajnih rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gora. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

SEDAJ 40 centov PO POŠTI V URADU - 35 CENTOV 48 VELIKIH STRANI

Naročite pri: Slovenic Publishing Company 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

je dovolil, da so nabirali denarne prispevke v cerkvi. To je posnemanja vredno. To bi se moralo dogajati vsepovsod. Hvala vam, Slovenci in Slovenke v Jolietu!

Lorain, Ohio. - Na d rugem mestu je bila zavedna slovenska naselbina v Lorain, O., katera je poslala \$572.21. Tu vodi lokalni odbor večinoma naše ženske, ki zavzemajo vodilna mesta v odboru. Seveda, možje jim pomagajo. Le tako naprej!

Waukeegan, Ill. - Na tretje mesto pride ameriška Vrhnika Waukeegan—No. Chicago, Ill. ki je poslala \$500. Pokazali so naši rojaki in rojakinje, da kri ni voda. In še bodo poslali, da postavijo svojo ameriško Vrhniko na častno mesto pri pomožnem odboru.

Cleveland, O. - Na četrtem mestu je bila slovenska naselbina v Cleveland, O., ki je poslala nadaljnih \$500. Lokalni odbor št. 2., v Clevelandu je do sedaj poslal gl. blagajniku že \$3,000.

Johnstown Pa. - V tej slovenski naselbini so zelo aktivni. V mesecu maju so poslali nadaljnih \$158.00 Društvo št. 36, AIBZ je samo darovalo \$75, kar je res velika vsota. Članstvo tega društva je pokazalo, da se zaveda resnega položaja, v katerem se nahaja naše ljudstvo onkraj morja.

Barberton, O. - Ta naselbina je tudi poslala že \$309.85. To je precejšnja vsota za malo barbertonsko naselbino. Vsi so delali in dali, zato so pokazali

tak lep u spel. In še bodo dali ko pride čas.

Clinton, Ind. - Lokalni odbor JPO slov. sekcija je aktiven. V maju so poslali nadaljnjo vsoto \$9.50. To kaže, da nadaljujejo z nabiranjem denarnih prispevkov.

Barley, Idaho. - Iz tega mesta mi piše moj prijatelj John Kershnik ter pošlja nadaljnih \$10.00 za pomožno akcijo. Ali se še spomnite, da sta bila on in njegova žena med prvimi, ki sta darovala \$30.00 za pomožni sklad? Od te družine sem prejel že \$40.00. Takih slovenskih družin nam manjka v Ameriki pa bi imeli takoj dosti denarja v skladu pomožne akcije. Prav lepa hvala, prijatelj John, in da bi imel veliko posnemalcev po širni Ameriki.

SNPJ. - Zadnji izkaz v Prosveti kaže, da je članstvo SNPJ poslalo na gl. predsednika že vsoto \$1,944.20, katere je izročil glavnemu blagajniku J.P. O. slov. sekcija. SNPJ sama pa je darovala \$5,000. To je precej velik prispevek od organizacije SNPJ in članstva, skoro \$7,000. Največji prispevek od posamezne skupine.

KSKJ. - Glasilo KSKJ poroča, da je članstvo iste poslalo gl. tajniku vsoto \$1,120.55, katero je izročil v blagajno J.P.O. slov. sekcije. V letošnjem letu se vrši konvencija KSKJ katera bo imela pravico nakloniti denarni prispevek v blagajno pomožne akcije. Glavni tajnik KSKJ Mr. Jos. Zalar delali in dali, zato so pokazali

ki ima dosti dela s pomožno akcijo, toda je vedno zelo aktiven in zelo točen.

ABZ. - Kot glavni predsednik iste in direktor publicitete za JPO slovenska sekcija, sem do sedaj sprejel od članov in posameznikov vsoto \$1,261.05, katero sem izročil lokalnemu odboru št. 2. JPO slov. sekcija v Clevelandu. Ameriška Bratstva Zveza je darovala \$500. pomožni akciji.

(Nadlajevanje prihodnjic.)

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPIJTE UNITED STATES WAR SAVINGS BONDS IN STAMPS